

Království mašinek

Prosím pozor, na první kolej přijíždí rychlík z Liberce. Vlak postupným zpomalením zastaví na nástupišti. Zvláštní, mačká tlačítko na otevření dveří, ale nefunguje. Nádraží a všechno kolem vypadá normálně, jen výpravčí je poněkud prkenný. Dívám se pozorněji, co to? Vždyť já jsem v modelové železnici. Tomu říkám dobrodružství, pohodlně se usadím ve vláčku, teď si prohlédnu celé Království železnic pěkně zblízka. Mým průvodcem po tomto pohádkovém království mi bude Rudolf Pospíšil, který o něm ví naprosto vše.

Snad každý kluk si chce hrát s vláčky. Naštěstí existuje Království železnic, kde si může pohrát úplně každý. Užijte si to.

Jak vznikl nápad vybudovat Království železnic?

Historie naší pražské expozice je úžasná, protože je to splněný dětský sen. Matěj Horn, který je šéfem této železnice, si v dětství stavěl s tátou kolejiště, ale protože měli doma málo místa, každý večer musely koleje zase do krabice. Matěj si představoval, to mu bylo asi pět let, jak by bylo krásné mít obrovské kolejiště, které by se nemuselo uklízet. A nejlépe kdyby to bylo kolejiště, které by bylo kopií celého Československa.

Nakonec se sen skutečně podařilo. Jak velkou plochu koleje zabírají?

Nakonec jsme zvolili měřítko většiny našich kolejišť 1:87 (H0), protože v něm je nejšířší nabídka modelů. V tomto měřítku má už model všechny detaily, které by měl mít, ale zároveň má takovou velikost, aby se dala postavit dostatečná plocha kolejiště, na které se bude hodně věcí dít. A tak, po náročném hledání dostatečně velkého prostoru v centru Prahy, bylo Království železnic poprvé otevřeno 1. července 2009. V současnosti má kolejiště rozlohu necelých 600 m², až bude kompletní, bude zabírat plochu 1008 m².

To stále ještě nejste hotoví?

Jsem s výstavbou teprve lehce za polovinou. Ono postavit takový kraj republiky není žádná legrace. Musí se naprojektovat, pak začít stavět koleje, když jsou hotové, tahají se kabely pod kolejištěm, a to nejen pro vláčky, ale i pro motorky, které hýbou s některými postavičkami, pro osvětlení ulic, domů a statických autíček. Přitom se dělají kopce, staví domy ze stavebnic a instaluje silnice. Ta se kompletně

připraví mimo a pak se v kuse přenesou do modelu. Musí už mít v sobě vodičí drátky pro autíčka, a to by se v kolejišti připravovalo špatně.

Pak se to vše zapojí a nakonec přichází programátoři, kteří to vše naprogramují.

K čemu jsou na boku kolejišť ta zajímavá tlačítka?

To je naše velká atrakce, kterou nazýváme interaktivní tlačítka. Děti je tolik milují. Když svítí zeleně, mohou je zmáčknout a sledovat, co se v jejich okolí začne dít. Např. spustí lanovku, rozjedou lokomotivu na regionální trať, krmení slepic na dvoře nebo dokonce zvednou upíra z hrobu.

CO LZE JEŠTĚ NALÉZT V KRÁLOVSTVÍ ŽELEZNIC

Fotokoutek s klíčovaným pozadím: můžeš se na fotce objevit třeba, jak drtíš rukama věže Křivoklátské nebo patou brzdiš lokomotivu, nebo pomáháš popelářům v práci. Fotku si můžeš zaslat na mail nebo vytisknout.

Na děti tu čeká také spousta pracovních listů, které se věnují třeba fyzice nebo češtině. Nebylo by fajn navrhnout ve vaší třídě exkurzi právě sem?

Simulátory:

Největší tramvaj T3 nebo autobus MHD. Každý simulátor obsahuje tablet, kde si můžete vybrat, kterou trať chcete projíždět. Malý řidič má možnost rozsvítit světla, vyhodit blinkry, zavírat a otvírat dveře nebo zvonit.

Motorák řady 810

Pokud máte chuť a čas, můžete se vydat trasou třeba z České Lípy do Lovosic a vyzkoušet si, jaké to je být strojívedcem.

Svítili tlačítko červeně, mají exponáty technologickou pauzu, aby nebyly přetíženy motorky v nich zabudované, pauza trvá asi 1 min.

Tamhle jeden z vláčků uprostřed kolejiště právě vykolejil, jak takovou nehodu řešíte?

Tak to se bude ministrantům líbit, protože my tady umíme chodit po vodě. Naše kolejiště je sice umístěno na velmi pevné ocelové konstrukci, ale je tu spousta křehkých kopců, tunelů i měst. A tak, aby technici věděli, kam mohou bezpečně šlápnout, vyztužili jsme vodní plochy, které tedy slouží jako technické chodníky pro naše provozní techniky.

Kdy ještě musí technik vstoupit do kolejiště?

Třeba když autíčkům, které tu také po silnicích jezdí, dojde baterie a jsou někde uprostřed, kam nedosáhne speciální chytací ručička, která se používá na okrajích kolejišť.

Jak je možné, že autíčka vědí, kudy mají jezdit, když nemají koleje?

Autíčka fungují v podstatě jako autodráha. Autíčko má na přední nápravě malý jazýček, na němž je malý, ale velmi silný neodmyslový magnet. V silnici je schovaný v malé drážce uložený tenký vodivý drátek.

A jak pozná, kdy má zastavit na semaforech nebo přejezdech?

Když na semaforech blikne červená, auto zastaví díky stop-magnetu, který je vložen pod silnici a speciálnímu bloku na autíčku, kde se díky síle magnetického pole jazýčky rozpojí a přerušují napájení motoru. Když skočí zelená,

V Království železnic jezdí po kolejkách nejen vlaky

Modely jsou detailně propracovány

Téměř 600 metrů čtverečních zábavy

magnet se vypne, jazýčky se opět sepnou a autíčko může jet. Autíčka, která kupujeme v Německu, ještě vylepšujeme vlastní technologií, aby svítla a blikala a byla ještě chytřejší. Např., když se rozblikají všechny blinkry, znamená to, že autíčko dochází baterka a je třeba ho v kolejišti najít a odnést do nabíječky.

A vláčky, ty se samy řídit nemohou? Jak to, že se vyhýbají a nesrazí se?

Kolejiště je totiž řízeno digitálně. To znamená, každá lokomotiva má přidělenou svoji IP adresu a kromě 16V napětí z kolejiště navíc dostává instrukce z řídicího počítače ve velině,

ZAJÍMAVOSTI

- autíčko najede za den cca 5–6 km
- vlak najede denně 4–6 km
- v celém Království jezdí v každém okamžiku nejméně 74 vlaků, cca 45 autíček, 5 tramvají, jedna lanovka a dokonce i vlak metra
- v Království železnic je možné strávit celý den. Také je možné se domluvit s obsluhou, odejít se ven naobědvat a pak se zase vrátit zpět.

který jí posílá povely, kdy začít brzdit, kdy zastavit a kdy se rozjet.

Mluvil jste o velině, můžete nám ukázat, co se tam děje?

Jasně, jdeme tam. Velín je místem, odkud celé Království řídíme. Máme tu sadu počítačů, každý z počítačů řídí jednu část kolejiště. Z počítače vedou kabely do řídicí jednotky, která je pod kolejištěm. Odtud se posílají signály do kolejiště, kde si je „rozeberou“ jednotlivé lokomotivy.

Kolejiště je rozdělené na kolejové úseky a počítač ví, kde se zrovna nachází ta která mašinka, naprogramováno je i plynulé rozjíždění a brzdění. Ačkoli by modely uměly vyvinout i vyšší

rychlosti, u nás v přepočtu jezdí max. 80 km/h, aby to v krajině vypadalo realisticky a hezky.

Takže technici mají docela pohodovou práci, když za ně vlaky řídí počítač?

Technik na velině má také k dispozici dohledové kamery, kterými sleduje, co se na kolejišti děje. Pokud nastane problém, zastaví automatický provoz a pošle si vlak, kam potřebuje, nebo si ho pomocí příkazu z počítače vycouvá z místa srážky někam, kam se může v kolejišti efektivně dostat.

To musí být práce snů, celý den si hrát s vláčky...

Když víte, kolik vláčků a autíček tu je a kolik problémů může nastat, tak vám bude jasné, že technik se ve službě moc nenasedá, lépe řečeno při každé směně naběhává spousta kilometrů. Jenže kromě řešení nehod musí technik během svojí služby prozádnout i běžnou údržbu, čištění mašinek, protože na koleje se přece jen práší. Také je nutné kolejiště uklízet, i to má na starosti technik! Když se Království večer zavře, technici tu bývají ještě 2 hodiny, mají vy-

Havárie motorového vlaku

tvořený úklidový plán a každý den musí uklidit cca 25 m² kolejišť.

Dostanou košťě a hadr?

Uklízí se vysavačem s regulací sání, vlhkým hadříkem a upraveným velkým kosmetickým štětcem s dlouhou rukojetí.

V Království železnic umíme chodit po vodě

Štětec upravený k čištění tratí

Centrální mozek Království – velín

Musí to být dřina celý ten model vytvořit a pak se o všechny ty pohybující se hračky starat. Ale za ty rozzářené oči dětí i tatínků stojí ta práce za to, že?

Jasně, to nás nejmí nabíjí! Ze začátku jsme se báli, že nám sem budou chodit jen tatínčí se syny. Ale sami jsme se divili, kolik přichází třeba maminek s dvěma holčičkami. Úžasný je ten rozdílný přístup malých dětí, zatímco kluci jsou nadšení prostě z toho, že mašinky i auta jezdí, holčičky kromě toho sledují i to, co dělají lidé. V našem modelu máme dnes už více jak 25 000 figurek, naši modeláři tu vytvářejí nejrůznější situace.

Děkujeme za prohlídku a přejeme mnoho sil do práce ve vašem Království.

SOUTĚŽ

Po přečtení článku je určité mnoho z vás, kteří byste se chtěli do Království železnic podívat. Když správně zodpovíte otázku, může pět z vás vyhrát rodinnou vstupenku pro dva dospělé a dvě děti. Soutěžní otázka zní: Vypočítej, jakou rozlohu by měla modelová železnice celé České republiky, pokud bychom použili měřítko H0 (to, které je v Království). Svoje odpovědi pošlete na mail redakce@tarsicius.cz do 31. července. Vylosování obdrží vstupenky v prvním srpnovém týdnu, nepameneň připojit adresu.

Mnohem víc se dozvíš v nekráceném rozhovoru na našem webu

